Дәрбәнд

ДОСТЛУГ. ГАРДАШЛЫГ. БИРЛИК

100 1921·2021 ДАССР

Тәсисчи: ДАҒЫСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МӘТБУАТ ВӘ ИНФОРМАСИЈА НАЗИРЛИЈИ

12+

№ 46 (98342) 1920-чи илдән чыхыр 19 НОЈАБР 2021-чи ил, ҹүмә. *Гијмәти 2 рубл.*

С.Меликов Дөвләт Шурасынын јени тәркибиндә

Дағыстанын Башчысы Серкеј Меликов Русија Федерасијасынын Дөвләт Шурасынын тәркибинә дахил едилмишдир.

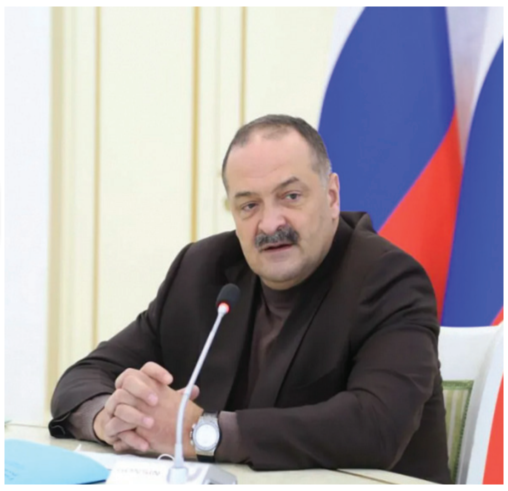

Русија Президенти Владимир Путин бу һагда мүвафиг Фәрманы имзаламышдыр. Меликовла јанашы јениләшмиш тәркибә өлкәмизинједди субјект башчысы, Дөвләт Думасында «Ваһид Русија» фраксијасынын рәһбәри Владимир Василјев вә «Новые Люди» фраксијасинин рәһбәри Алексеј Нечајев, Сибир Федерал Даирәсиндә Президентин Сәлаһијјәтли нүмајәндәси Анатоли Серышев дахил едилмишдир. Дөвләт Шурасынын тәркибиндән беш нәфәр чыхарылмышдыр.

Фәрман имзаландығы күндән-15 нојабрдан гүввәјә минмишдир.

ДР ҺӨКҮМӘТИНДӘ

Шуранын јығынҹағы кечирилмишдир

Бу күнләрдә ДР Һөкүмәти сәдри Абдулпатах Амирхановун рәһбәрлији алтында Дағыстан Республикасы Башчысы јанында нәзарәт вә һүгуг мүһафизә органларынын малијјә-бүдҹә саһәсиндә фәалијјәтинин координасијасы үзрә Шуранын јығынҹағы кечирилмишдир.

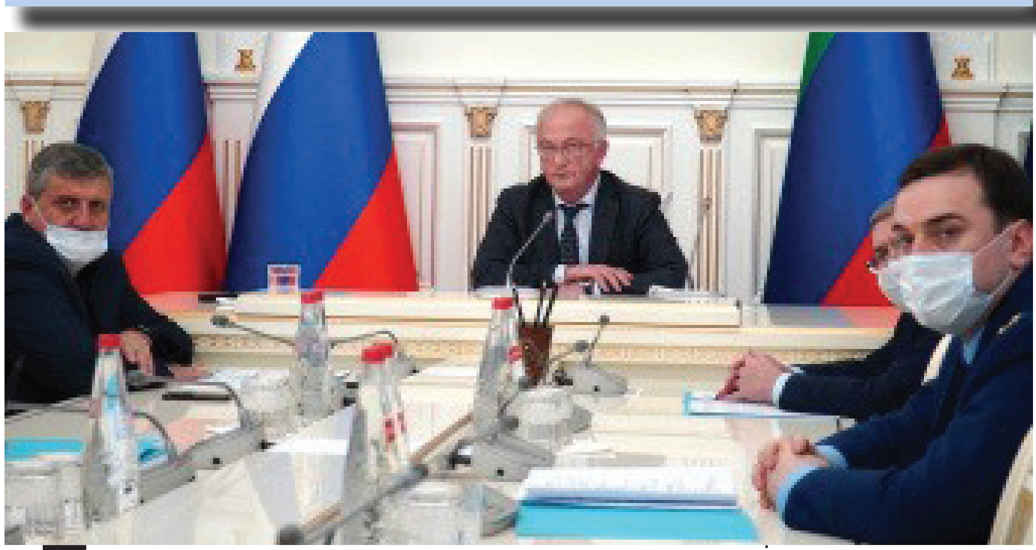

Баш назир хатырлатмышдыр ки, Шура нәзарәт вә һүгуг мүвафизә органларынын разылашдырылмыш иши тәмин едән вә јохламаларын дублјаж едилмәсинин гаршысынын алынмасы вә јохлама кечирилән тәшкилатларын марагларыны позулмасыны гаршысыны алымасыны тәмин едән тәшкилатларын тәшкили үчүн јарадылмышдыр.

А.Амирхановун сөзләринә көрә кечирилмиш јохламаларын анализи көстәрир ки, бу күн нәзарәт вә һүгуг мүһафизә органлары арасында гаршылыглы фәалијјәт кифајјәт гәдәр сәмәрәли гурулмамышдыр.

«Нәтиҹәдә республика башчысы үнванына назирликләр, идарә вә тәсәррүфатчылыг субјектләри тәрәфиндән чохлу јохламалар кечирилмәси һаггында шикајјәтләр дахил олур. Бу шикајјәтләрин ејни мәсәләләр үзрә вә јохламалар заманы ејни сәнәдләр тәләб олмасы өзүнү јахшы көстәрир. Мүхтәлиф нәзарәт структурларындан олан јохлајҹылар бир-бирини әвәз едәрәк илин јарсына дәк вахты јохланылан објектләрдә кечирирләр. Бүтүн бунлар нормал ишләмәјә манәчилик төрәдир, бәзән исә тәшкилат вә мүәссисәләрин ишини ифлиҹ едирләр. Она көрәдә бу саһәдә гајда јарадылмалыдыр»,-дејә Дағыстанын баш назири чыхышыны јекунлашдырмышдыр.

Бунунла әлагәдар Абдулпатах Амирханов сәмәрәли гаршылыглы ишин тәшкилинин ДР-ин Һесабат Палатасынын, республиканын дөвләт малијјә нәзарәти хидмәтини вә ДР үзрә Федерал хәзнәдарлыг идарәсинин биркә ишинин формалашдырылмыш механизмини сәмәрәли тәшкилинин бир усулу кими тәклиф етмишдир.

«Өтән илләрдә белә практика олмуш вә өзүнү фајдалы олдуғуну көстәрмишдир. Бу планлашдырылмыш јохламаларын мүәјјән шәффафлығына вә ашкарлығына наил олмага имкан вермиш, нәзарәт органларына бир-биринин ишини дублјаж едилмәсинә имкан вермәмишдир. Бу практиканы бәрпа олумасынын мәгсәдә ујғун олдуғуну һесаб едирәм» дејә о вурғуламышдыр.

Сонра нәзарәт вә һүгуг мүвафизә органларынын малијјә бүдҹәт саһәсиндә нәзарәт тәдбирләринин планлашдырылмасы вә кечирилмәсиндә гаршылыглы фәалијјәт мәсәләләри һаггында РД Һесабат Палатасынын сәдри Билал Джахбаров данышмышдыр. О гејд етмишдир ки, республиканын Һесабат Палатасыны иш планы формалашдырылмасынын кедишатында хариҹи јохламаларын кечирилмәси үзрә мүәјјән едилмиш ганунвериҹилијин тәмин едилмәсинин ваҹиблији нәзәрә алыныр. Буна һәм ДР үзрә республика вә ӘФТСБ бүдҹәләрин иҹрасы һаггында һесабатларын јохланылмасында, мүвафиг төвсијәләрин һазырланмасында, республика бүдҹәсини иҹрасына оператив нәзарәтин, о ҹүмләдән дөвләт програмларынын, милли лајиһәләрин реалашдырылмасынын мониторинки кечирилмәсиндә әмәл олунур.

ДР-ин Һесабат Палатасынын нәзарәт тәдбирләринин нәтиҹәләринә көрә бир сыра бүдҹә малијјә позунтулары ашкар едилмишдир. Ашкар едилмиш позунтулар вә нәзарәт тәдбирләри һаггында мәлумат оператив олараг һүгуг-мүвафизә органларына көндәрилир. Ҹари илин бир нојабрына олан вәзијјәтә көрә мүхтәлиф бүдҹә сәвијјәләриндә көрүлмүш тәдбирләр нәтиҹәсиндә 45 милјон 800 мин рублу кери гајтарылмышдыр. Бундан башга дөвләт әмлакы реестиринә 156 милјон рубл мәбләғиндә әмлак һаггында мәлумат дахил едилмишдир. Бүдҹә ганунчулугунда јол верилмиш позунтулара көрә ДР Һесабат Палатасынын әмәкдашлары тәрәфиндән инзибаты позунтулар һаггында 357 протокол јазылмышдыр. 216 вәзифәли шәхс инзибаты мәсулијјәтә ҹәлб едилмиш, онлардан 51 нәфәри тутдуғу вәзифәдән азад едилмишдир.

Күҹ структурлары илә гаршылыглы фәалијјәт һаггында данышан Джахбаров билдирмишдир ки, ҹари илин 10 ајы әрзиндә һүгуг-мүвафизә органларыны мүраҹиәтинә көрә ДР Һесабат Палатасынын мүтәхәссисләри 50 јохлама тәдбири кечирмишдир: «Ҹари илдә Һесабат Палатасы тәрәфиндән һүгуг-мүфавизә органларына 112 иш көндәрилмиш, онларын бахылмасынын нәтиҹәләринә көрә 28 ҹинајәт иши галдырылмыш, галанлары үзрә мүвафиг истинтаг тәдбирләри кечирилир.

Мүшавирә чәрчивәсиндә ДР үзрә Федерал хәзнәдарлыг идарәси башчысы вәзифәсини мүвәггәти иҹра едән Исрапил Тинамагомедов да чыхыш етмишдир.

Мүшавирәнин нәтиҹәләринә көрә 2022-ҹи ил үчүн нәзарәт тәдбирләри планы разылашдырылмасы вә тәсдиг олумасынын формалашдырылмасы тапшырылмышдыр.

БУ НӨМРӘДӘ

Сәфирлә бирликдә Мурад Кажлајевин јанында олмуш дур
«Дағыстан» РИА
сәһ.2

Сүни интеллект мүсабигәсинин галиби
Н. Гулијев
сәһ.2

Коронавирус инфексијасынын јајылмасы һаггында мәлумат
К.Кәримов
сәһ.3

Дағыстандан олан 7 мәктәбли мүсабигәнин галиби олуб
А. Ағакишијева
сәһ.6

Көлин ана дилимизи севәк
М.Сеидов
сәһ.7

Јени КОВИД-19
Г.Өмәров
сәһ.7

Әләкбәр Сабири хатырлајаркән
Г.Өмәров
сәһ.8

МӘДӘНИЈЈӘТ АЛӘМИНДӘ

Сәфирлә бирликдә Мурад Кажлајевин јанында олмушдур

Бу ҝүнләрдә Дағыстанын Башчысы Серкеј Меликов Русија Федерасијасында Азәрбајҹан Республикасынын Фөвгаладә вә Сәлаһијјәтли сәфири Полад Бүлбүл оғлу илә бирликдә хүсусилә истедадлы ушаглар үчүн республика инҹәсәнәт мәктәбиндә олмуш вә онун бәдии рәһбәри вә директору, ССРИ Халг артисти Мурад Кажлајевлә ҝөрүшмүшдүр.

Азәрбајҹанла Русија арасында мәдәни әлагәләрин инкишафында хүсуси хидмәтләринә ҝөрә Мурад Кажлајевә «Азәрбајҹан Президентинин фәхри диплому»ну Азәрбајҹан Президенти Илһам Әлијев адындан Полад Бүлбүл оғлу тәгдим етмишдир. Бундан әввәл, бәстәкар һәмчинин дә Русија Федерасијасы вә Азәрбајҹан Республикасы арасында Азәрбајҹан мәдәнијјәтинин инкишафы вә мусиги инҹәсәнәти саһәсиндә әмәкдашлығын мөһкәмдирилмәсиндә мәһсулдар фәалијјәтинә ҝөрә «Достлуг» (Дружба) ордени илә тәлтиф олунмушдур.

«Сизин јарадыҹылығыныз Совет вә Русија мусиги мәдәнијјәти тарихиндә лајигли јер тутур. Чохчәһәтли вә там ишыглы идејалары олан адам кими сиз мүхтәлиф жанр вә стилләрдә ишләјәрәк бу ҝүн классик сајылан әсәрләр јаратмысыныз. Сизин ушаглығыныз вә ҝәнҹлијиниз кечмиш Азәрбајҹанда һансы ки, сиз тәһсил алмыш вә јүксәк усталыға наил олмушсунуз. Сизи севир вә јүксәк гијмәтләндирирләр» дејә Фөвгаладә вә Сәлаһијјәтли сәфир Илһам Әлијевин тәбрик мәктубуну охумушдур.

«Диггәт вә мүкафата ҝөрә бөјүк тәшәккүр едирәм. Бизим мәктәбимиз вә мәишәтмизлә белә бир сәвијәли рәһбәрин марагланмасы мәним үчүн бөјүк фәхрдир. Азәрбајҹан мәним үчүн бөјүк һәјат вә бөјүк планетдир. Јаш өтдүкҹә сон илләрдә мән буну хүсуси илә һисс етмәјә башламышам. Мән һәгигәтән ҝөзәл бир республикада бөјүмүшәм» дејә Кажлајев Азәрбајҹан һаггында хатирәләрини бөлүшдүрәрәк бу дөвләтин бөјүк тарихи вә мәдәни потенсиалы олдуғуну гејд етмишдир. Бунунла белә, о,Азәрбајҹанлы ифачылары вә бәстәкарларын, о ҹүмләдән Полад Бүлбүл оғлунун да јарадыҹылығыны јүксәк гијмәтләндирмишдир.

ССРИ Халг артисти Азәрбајҹан Президенти Илһам Әлијевин үнванына ајрыҹа тәшәккүр билдирмиш вә гоншу дөвләтин сәфирлијинин музејинә надир сәнәти- һејдәр Әлијевин 1993-ҹү илдә она јаздығы мәктубу тәгдим етмишдир.

Серкеј Меликов да өз нөвбәсиндә ҝөркәмли һәмјерлисини јүксәк мүкафатла тәбрик етмишдир: Маһны вә мусигиләриндә, шеирләриндә бизи бирләшдирән ҝөркәмли инҹәсәнәт хадимләри сајәсиндә биз Дағыстанда достлуг шәраитиндә јашајырыг. Бу һәм Мурад Мәһәммәдовичә, һәм дә Полад Бүлбүл оғлуна аиддир. Бизим ҝөркәмли адамларымыза диггәт ҝөстәрдијинә ҝөрә Илһам Һејдәровичә тәшәккүр едир вә она ән сәмими арзуларымы чатдырмаг истәјирәм» -дејә Дағыстанын Башчысы бунунла јанашы гејд етмишдир ки, истедадлы ушаглар мәктәбини бундан сонра да инкишаф етдирәрәк ону ҝәләҹәјин малына чевирмәк лазымдыр.

Һәмчинин ҝөрүшүн ҝедишатында Дағыстанын вә Азәрбајҹанын ушаг јарадыҹылыг коллективләри арасында тәҹрүбә мүбадиләси имканлары да музакирә едилмишдир.

Һәмин ҝүн Полад Бүлбүл оғлу Дағыстан Республикасынын Дөвләт Шурасынын Фәхри Сәдри Магомедали Магомедова да Достлуг ордени тәгдим етмишдир.

Ҝөрүшдә Дағыстанын Башчысы Серкеј Меликов да иштирак етмишдир.

Русија вә Азәрбајҹан Халглары арасында фәалијјәтинә јүксәк гијмәт вердијинә ҝөрә Магомедали Магомедов Азәрбајҹан Президентинә тәшәккүрүнү билдирмишдир.

«Мән орденлә тәлтиф едилмәјимә чохмилләтли Дағыстан халгына еһтирам әламәти кими бахырам. Бизим достлуғумуз чохдандыр. Бу һәмишә гардашлыг достлуғу олмуш вә чидди сынаглардан кечмишдир. Азәрбајҹан Президенти Илһам Һејдәровичә мәним дәрин һөрмәтими вә һәјатда ҹан сағлығы вә ишиндә мүвәффәгијјәт арзуладығымы чатдырмағы хаһиш едирәм. Мән әминәм ки, онун рәһбәрлији алтында зәһмәтсевәр Азәрбајҹан халгы сосиал игтисади вә мәнәви инкишаф саһәсиндә даһа бөјүк вә јүксәк нәтиҹәләр әлдә едәҹәкдир».

Магомедәли Магомедов ,ејни заманда, Полад Бүлбүл оғлуна Дағыстан халгына ҝөстәрдикләри сәмими мүнасибәтинә ҝөрә дә өз тәшәккүрүнү билдирмишдир: « Сизин шәхсиниздә дағыстанлылар өз достуну, Азәрбајҹан халгыны сәлаһијјәтли нүмајәндәсин ҝөрүрләр. Мән сизә өнҹә мөһкәм ҹан сағлығы вә јарадыҹылыг фәалијјәтиниздә вә дипломатија саһәсиндә бөјүк уғурлар диләјирәм».

Хатырладаг ки, Азәрбајҹан Республикасынын «Достлуг» ордени илә хариҹи дөвләтләр арасында достлуг, игтисади вә мәдәни мүнасибәтләрдә хүсуси төһфәсинә вә бејнәлхалг достлуғун мөһкәмләндирмәсинә ҝөрә Азәрбајҹан вә хариҹи вәтәндашлар мүкафатландырылырлар.

«Дағыстан» РИА

КӘНД ТӘСӘРРҮФАТЫ ЛАЈИҺӘЛӘРИ

Лајиһәләрин реаллашдырылмасы илә таныш олмушдур

Бу ҝүнләрдә ДР кәнд тәсәррүфаты вә әрзаг назиринин биринҹи мүавини Шарип Шарипов Гарабудағкәнд рајонунда оларкән агросәнаје саһәсиндә бир сыра инвестисија лајиһәләринин реаллашдырылмасы илә таныш олмушдур. Рајонун кәнд тәсәррүфаты идарәсинин рәиси Шахабутдин Мусафајевлә бирликдә «Сојуз» кәнд тәсәррүфаты кооперативиндә олмуш вә мејвә сахланылмасы тикинтиси үзрә инвестисија лајиһәсинин реаллашдырылмасы илә марагланмышдыр. «Сојуз» КИК-ин анбары 1440 квадрат метр саһәдә јерләшмиш, бурада мүасир типли сәккиз сојудуҹу камера гурашдырылмышдыр ки, компјутер әсасында лазыми һәрарәт режими вә нәмишлијин сәвијјәси тәмин едилир. Лајиһәнин рәһбәри Магомедзакир Ибраһимовун дедијинә ҝөрә ҹари илин мај ајында тикинтиси башланан објектдә бүтүн ишләр шәхси вәсаитләр һесабына ҝөрүлмүшдүр. Лајиһә тәләб олунан објектдир, сон бир ај јарымда мүхтәлиф мәһсуллар сахланылмасы үчүн дахил олур. Хүсусән республиканын ҹәнуб рајонларындан хурма ҝөндәрилмишдир. Һәмчинин дә сахланылмасы үчүн 250 тон үзүм ҝөндәрилмишдир. Сојудуҹуларын бир һиссәси көк вә диҝәр тәрәвәз мәһсулары үчүн сахланылмышдыр. Ҝүнүн гијмәтләриндән асылы олараг бүтүн бу мәһсуллар гысда республикамызын вә өлкәнин диҝәр рајон аә шәһәр базарларына ҝөндәриләҹәкдир. Ҝөрдүкләрини шәрһ едән Шарип Шарипов гејд етмишдир ки, агроәрзаг базары инфраструктурунун јарадылмасы вә илк нөвбәдә мејвә вә тәрәвәз сахланылмасы үчүн анбарларын тикинтиси Дағыстанын аграр сијасәтини фундаментал истигамәти кими чыхыш едир. Мүасир типли «Сојуз» КИК-нин анбары, буна бәнзәр анбарлар Гарабудағкәнд вә Мәһәррәмкәнд рајонларында да тикилмишдир. ДР-ин кәнд тәсәррүфаты вә әрзаг назиринин дәстәји илә лајиһәләр Кизилјурт, Кизлјар вә диҝәр рајонларда реаллашдырылмышдыр.

«Бүтүнлүкдә бу ҝүн Дағыстанда мүасир типли анбарларын үмуми ҝүҹү 20 мин тон тәшкил едир. Һәр илдә Дағыстанда истеһсал олунан тәрәвәзин, мејвә вә үзүмүн һәҹмләрини нәзәрә алараг ҝүҹләрини 100-120 мин тона чатдырылмасы тәләб олунур. Она ҝөрә дә ДР кәнд тәсәррүфаты вә әрзаг назирлијинин сијасәт вектору агролагистика саһәсиндә инвестисијаларын стимуллашдырылмасына јөнәлдилмишдир. Хүсусән, дөвләт грант дәстәји чәрчивәсиндә кәнд тәсәррүфаты истеһлакчы кооперативләри, анбарлары тикилир. Дағыстанын мејвә вә тәрәвәз мәһсуллары јүксәк дад вә еколожи кејфијјәтләринә ҝөрә өлкәмизин истеһлакчылары тәрәфиндән тәләбат олунур. Анбарларын тикинтиси ҝејри сезон мүддәтләриндә тәрәвәз мәһсулларына, мејвә вә үзүмә олан тәләбаты там өдәмәјә имкан верәҹәкдир»,- дејә о гејд етмишдир.

Јери ҝәлмишкән гејд етмәк лазымдыр ки, Дағыстан тәрәвәз мәһсуллары- мејвә, үзүм вә диҝәр кәнд тәсәррүфаты мәһсулларынын истеһсалы үзрә Русијанын әрзаг базарларында мүһүм рол ојнајыр. Ејни заманда, агролагистиканын зәиф инкишафына ҝөрә истеһлакчылар јығым мөвсүмүндән дәрһал сонра мәһсулу сатмаға мәҹбур олурлар. Бунунла белә ҝејри- мөвсүм вахтында өлкәмизин диҝәр рајонларында олдуғу кими бизим республикамызда да башга өлкәләрдән ҝәтирилмиш мејвә-тәрәвәз мәһсулларындан истифадә олунур. Мисал үчүн Русија Федерасијасына һәр илдә хариҹдән 300 мин тон тәзә сүфрә үзүмү алыныб ҝәтирилир. Дағыстанда исә илдә 70 мин тон сүфрә үзүмү истеһсал олунур, бу ҝөстәриҹи үзрә биз өлкәдә биринҹијик. Сахланылмасы үчүн анбарларын олмадығы сәбәбиндән бу мәһсул елә мөвсүмдә дә сатылыр. Бунунла әлагәдар ДР-ин кәнд тәсәррүфаты вә әрзаг назирлији тәрәфиндән мәһсул сахланылмасы үчүн анарларын тикинтисинин о ҹүмләдән дөвләт дәстәји тәдбирләри истифадә едилмәклә, потенсиал инвесторларын ашкар едилмәси үзрә мүвафиг ишләр апарылыр.

Сүни интеллект мүсабигәсинин галиби

Каспијск шәһәри 2№ сајлы орта мәктәбин 11-ҹи синиф шаҝирди Саид Азизов сүни интеллект үзрә бејнәлхалг мүсабигәнин галиби олуб.О,мүсабигәјә лал вә карлар үчүн програмын демо версијасыны тәгдим етмишдир. Онун иши мүсабигәјә тәгдим олунан 2000 ишин ичәрисиндә ән јахшы иш кими сечиләрәк гијмәтләндирилмишдир. Мүсабигәнин мүкафаты исә 1 млн. рубл тәшкил едир.

Нојабрын 12-дә сүни интеллект вә мәлуматларын тәһлили үзрә AI Journey Бејнәлхалг Мүсабигәси баша чатды. О, 2021-ҹи ил әрзиндә, нојабрын 10-дан нојабрын 12-дәк бејнәлхалг тәшкилатларын,бизнесин,елми ичтимаијјәтин нүмајәндәләрини вә техники мүтәхәссисләри ејни мејданда бир араја топлаја билди.

Иштиракчылар гаршысында танынмыш дүнја експертләри, бизнесин вә һәјатын мүхтәлиф саһәләриндә технолоҝијаларын инкишафы вә тәтбиги саһәсиндә апарыҹы ширкәтләрин нүмајәндәләри чыхыш едибләр.

Н.Гулијев

РЕКИОН БАШЧЫСЫНЫН МӘЛУМАТЫ

Коронавирус инфексијасынын јајылмасы һаггында мәлумат

РФ Һөкумәти Сәдри Михаил Мишустинин рәһбәрлији алтында кечирилмиш COVID-19-ла мүбаризә үзрә Координасија Шурасынын рәјасәт һејәтинин јығынҹағында коронавирус инфексијасы јајылмасы вәзијјәти һаггында Дағыстанын Башчысы Серкеј Меликов мәлумат вермишдир.

Рекион башчысы гејд етмишдир ки, республикада епидемиоложи вәзијјәт чәтин олараг галыр. Һазырда республиканын стансионарларында 2442 хәстә, о ҹүмләдән 41 ушаг мүалиҹә алыр. Меликовун сөзләринә көрә бир сыра габаглајҹы тәдбирләрин гәбул едилмәси, гәрарларын һәјата кечирилмәси сајәсиндә вәзијјәтин стабилләшдирилмәсинин мүәјјән әламәтләри гејд олунур.

«Дағыстан сон коронавирус инфексијасынын далғасыны әввәлкиләри гәдәр ағыр гәбул етмәмишдир. Бу күн биз негатив динамиканы, еләҹә дә инфексија јајылмасы әмсалынын артырылмасыны нүмајиш етдирмирик. Бунунла белә, хәстәханадан кәнар пневмонија вә COVID-19 хәстәләринә тибби јардым көстәрилмәси үчүн 57 тибби тәшкилатда 3100 чарпајы һазырланмышдыр. Онларын әксәријјәти оксикен верилмәси илә тәмин едилмишдир. Чарпајы фонд еһтијаты 697 әдәд тәшкил едир»,-дејә субјект башчысы мәлумат вермишдир.

О, еләҹә дә әлавә етмишдир ки, рекионда хәстәләрин оксикенлә тәминаты үзрә јаранмыш чәтинликләрин арадан галдырмасы үчүн тәдбирләр көрүлүр. Бу истигамәтдә көрүлән ишләрә көрә Серкеј Меликов РФ –нин сәнајә вә тиҹарәт назирлијинин рәһбәрлијинә ајрыҹа тәшәккүр етмишдир. Дағыстан Республикасы Һөкүмәтинин еһтијат фондундан ајрылмыш вәсаитләр һесабына әлавә 18 оксикен газификатору, 398 оксикен консентратлары алынмыш, рекиондан хариҹдән оксикен кәтирилмәси үчүн нәғлијјат әлдә едилмишдир. Бундан башга, Меликов РФ Һөкүмәтинин еһтијјат фондундан ајрылмыш вәсаитләр һесабына дәгигәдә 1000 литрдән артыг истесал күҹү олан оксикен стансијасы алмышдыр ки, јахын вахтларда Кизилјурт мәркәзи шәһәр хәстәханасында гурашдырылаҹагдыр.

« Даһа 5 тибби тәшкилаты оксикен консентратлары илә тәмин етмәјә имкан верәҹәк стансијалар алынмасы үчүн РФ Һөкүмәтинин 1 нојабр тарихли сәрәнҹамы илә әлавә вәсаитләр ајрылмышдыр. Һазырда мүгавилә тәдбирләри һәјата кечирилир»,- дејә рекион башчысы мәлумат вермишдир.

Тестләшдирмәнин һәҹмләри һаггында данышан С.Меликов гејд етмишдир ки, республикада онун һәјата кечирилмәси сәвијјәси мүәјјән едилмиш орта Русија нормативләрини өтүр: «Бунунла белә тестләшдирмә һәҹмләринин сәвијјәсинин 100 мин әһалијә 300 тәтгигат сәвијјәсинә чатдырылмасыны ваҹиб һесаб едирәм. Бунун үчүн республика бүдҹәсиндән 100 мин експрес-тестләрин алымасы үчүн вәсаит ајрылмышдыр. Онун биринҹи партијасы артыг тибби тәшкилатлар арасында бөлүшдүрүлмүшдүр».

Рекион башчысы һәмчинин ону да әлавә етмишдир ки, QR- кодлар шәклиндә тәтбиг едилмәсинин мәһдудлашдырылмасы республикада ваксинләшдирмәнин сүрәтини артырмаға имкан вермишдир. Әкәр октјабр ајында онларын сајы 73 мин адам идисә, өтән истираһәт күнләриндә 63,5 мин адам ваксинасија етмишдир.

«Артыма бахмајараг республика ваксинләшдирмә сүрәти үзрә керидә галыр. Нојабр ајынын 14-нә ваксинләшдирмәли адамларын анҹаг 34,1 фаизи ваксинләшдирилмишдир» дејә о билдирмишдир.

Бунунла јанашы Меликов бу ҹүр көстәрҹинин сәбәбләриндән бирини сәсләндирмишдир: ваксинасија кечирилмәсинин биринҹи ајында пејвәнд едилмәли шәхсләрин мүәјјән едилмәсиндә биринҹи вә икинҹи COVID-19 хәстәлијини кечирмиш вәтәндашларын сајы јүксәк олмушдур. Бундан башга бир чох вәтәндашларын тибби бәһанәләри вар иди.

РД башчысы мәлумат вермишдир ки, республикада бу күнә лазым кәлән пејвәнд һәҹмиләр вардыр. 148 пејвәнд, о ҹүмләдән 59 мобил пејвәнд мәнтәгәси фәалијјәт көстәрир. Мәнтәгәләрин базар күнләриндә дә иши тәшкил едилмишдир. Бундан башга даһа чох инсанлар топлашан јерләрә сәјјар тибби комплексләрин келмәси тәмин едилмишдир. Ваксинләшдирилмәјә дистан јазылмасы имканы тәшкил едилмишдир.

«Ваксинләшдирмәнин сүрәтинин артырылмасы үзрә иш давам етдирилəҹәкдир» дејә Меликов вурғуламышдыр.

Мәрузәни динләјән баш назир рекион башчыларыны коронавирусла мүбаризә ишинин шәхси нәзарәтә алымасына чағырмышдыр.

К.Кәримов

СӘҺИЈЈӘ ЈЕНИЛИКЛӘРИ

Республикада илк дәфә

Республикада илк дәфә нејроҹәрраһ мүтәхәссисләринин конфрансы кечирилмишдир. Тәдбир Русија вә Дағыстанын Сәһијјә назирликләри, Русијанын нејроҹәрраһлар Асосијасијасы вә А.В.Вишневски адына республика клиник хәстәханасы тәрәфиндән тәшкил олунмушдур.

РКХ мәтбуат- хидмәтиндән информасија акентлијинә верилмиш мәлуматда дејилир ки, ШГФД-дә субјектләриндән башга һәмчининдә Москва, Санкт-Петербург, Сибир, Урал, Калининград вә өлкәнин дикәр рајонларындан олан мүтәхәссисләр бир мејданчада топлашмышдылар.

«Конфранс иштиракчылары нејроҹәрраһ саһәсиндә һәм планлы, һәмдә тәҹили көмәк көстәрилмәсинә аид мәсәләләри мүзакирә етмиш, артыг јахшы таныш олан хәстәликләрин мүалиҹә методларыны, вә еләҹәдә јени аз зәдәлә хәстәликләри, онларын мүалиҹә үсулларыны тәфсилаты илә арашдырмышлар. Мүхтәлиф нејроҹәрраһ патолокијаларында ендоскопик вә ендоваскулјар әмәлијјатлара хүсуси диггәт јетирилмишдир. Кәллә-бејин зәдәләри алмыш хәстәләләрә көмәк көстәрилмәси проблемләри дә мүзакирә едилмишдир. Дағыстандакы чәтин епидемиоложи вәзијјәтлә әлагәдар конфранс Роспотребнадзорун бүтүн тәләбләринә рәјәт едилмәклә кечирилмишдир. Даһа чох иштиракчыларын ҹәлб едилмәси үчүн мүтәхәссисләр конфранса онлајн-режиминдә гошула билирдиләр»,-дејә мәтбуат хидмәтиндә гејд едилмишдир.

«Конфранс иштиракчылары гаршысында чыхыш едән ДР-ин Сәһијјә назирлијинин башчысы Татјана Белјајева демишдир: « Биз Дағыстанда нејроҹәрраһ хидмәтинин кејфијјәтчә јени сәвијјә галдырылмасыны, ШФГД-нин һәр јериндә тәкҹә јашлылара дејил һәмдә ушаглара бу ҹүр хидмәти мүвәфәгијјәтлә көстәрмәк вәзифәсини гаршыја гојмушуг. Вә гејд етмәк лазымдыр ки, илк нөвбәдә республикада бүтүн шәраиәтләр вардыр, бу илк нөвбәдә рекионун башчысынын вә јерләрдә тибб мүәссисәләри башчыларынын, мүтәхәссисләрин дәстәји сон нәтиҹәјә јөнәлдилмиш көстәрҹиләрин, јүксәк техноложи аваданлыгын, милли лајиһәләр чәрчивәчсиндә вә республика бүдҹәси вәсаитләри һесабына алымыш аваданлыгдыр. Һазырда гаршыда дуран әсас мәгсәд Дағыстан әһалисинин етимадыны гајтарылмасы вә дикәр рекионлардан пасијентләрин ҹәлб едилмәсидир. Бу мәгсәд үчүн даһа бир јол- ДРКХ-нин базасы әсасында ушаг нејроҹәрраһ шөбәсинин ачылмасыдыр».

Русијанын Сәһијјә назирлијинин штатданкәнар баш нејроҹәрраһы, Русија Елмләр Академијасынын академики Владимир Крыловун сөзләринә көрә сон вахтларда рекионда гаршыларына бөјүк вәзифәләр гојан кәнҹ нејроҹәрраһлар командасы формалашдырылыр, габағҹыл технолокијалар фәал инкишаф етдирилир вә мәнимсәнилир. Нәтиҹә кими јалныз сон ики илдә нејро вә ендоваскулјар ҹәрраһлар тәрәфиндән ијирми нөвдән артыг мүхтәлиф јүксәк технoложи емәлијјатлар тәтбиг едилмишдир ки, бунлар тәкҹә Дағыстанда дејил бәзиләри исә ШГФД-дә илк дәфә кечирилмишдир.

«Дағыстан» РИА

Дағыстанлылар Бејнәлхалг мүсабигәләрдә

Русија Президенти Владимир Путинин иштиракы илә сүни интеллект үзрә бејнәлхалг мүсабигәсинин галиби, Каспијскдән олан 11-ҹи синиф шакирди Саид Азизовла сөһбәт етдији сүни интеллект мөвзусунда конфрансын стенограмынын бир һиссәсини дәрҹ едирик.

В.Владимирович, иҹазәнизлә ахырынҹы суалы сәсләндирмәк үчүн сөзү Саид Азизова вермәк истәјирәм. Бу бизим иштиракчымыз, һәм дә галибимиздир. Ҹавабларыны илк тәгдим едән «Продам гараж» («Sell Qaraje») адлы командалардан биринин үзвүдүр.

Бизим Саид Дағыстанын чох да бөјүк олмајан Каспијск адлы шәһәриндән кәлиб, орадакы 2 № сајлы орта үмумтәһсил мәктәбинин 11-ҹи синиф шакирдидир. Көрүнүр, Каспијскдә јахшы мүәллимләр вар, әјәр онлар белә галиб адыны газана билән шакирдләр јетишдирирләрсә.

Саид, бујурун, сөз сизиндир.

Саид Азизов: Салам!

Бизим кичик шәһәримиздә ,мәсәлән, Севастополда олдуғу кими «Кванториум» вә «Технолидер» кими тәһсил мүәссисәләри јохдур, ИТ вә робототехника саһәсиндә мүсабигәләр дә кечирилмир, әлбәттә,бу бизә тохунур.Мән билирәм ки, Сизин сәрәнҹамынызлә Сочидә әла «Сириус» тәлим мәркәзи јарадылыб. Вә әслиндә суалым: кичик шәһәрләрдә дә белә тәлим мәркәзләринин јарадылмасы планлашдырылырмы, вә ја һәр кәсин сүни интеллектин програмлашдырмасынын әсасларыны тамамилә пулсуз өјрәнә биләҹәји ваһид онлајн ресурс ола биләрми?

В.В.Путин: «Кванториумлар»а кәлдикдә, доғрудан да, белә структурларын шәбәкәси инкишаф едир вә биз буну давам етдирәҹәјик. Тәәссүф ки, бурада биз илк нөвбәдә индики мәрһәләдә биринҹи әһәмијјәтсиз вәзифәни һәлл етмәлијик-бүтүн мәктәбләримизи, бүтүн гәсәбәләримизи, о ҹүмләдән кичик гәсәбәләри белә кенишзолаглы, сүрәтли интернетлә, јүксәксүрәтли интернетлә тәмин етмәлијик. Бунсуз көрдүјүнүз проблемләри һәлл етмәк садәҹә мүмкүн дејил. Бу, биринҹи вәзифәдир вә дөвләт бунун өһдәсиндән мүтләг кәләҹәк. Бизим мүәјјән планымыз вар. Јәгин ки,сизин дә бундан хәбәриниз вар ки, бүтүн мәктәбләримизи илләрлә кенишзолаглы , јүксәксүрәтли интернетлә тәмин едәк. Вә бу кәлән ил,вә ја 2024-ҹү илә гәдәр дејил, Практики олараг, биз бу иши јахын ики-үч илә баша чатдырмалыјыг вә ән бөјүк аддым исә мәһз бу ил, 2021-ҹи илдә тамамланмалыдыр.

Амма, әлбәттә ки, һаглысыныз: бу проблеми һәлл едәркән биз һәм дә бу ишә тәшкилаты дәстәк вермәк, кәнҹләрә, јухары синиф шакирдләринә вә бәлкә дә кичик јашлы мәктәблиләрә өз севимли ишләри илә, јүксәк технолокијаларла, сүни интеллектлә мәшғул олмаг имканы јаратмаг барәдә дә дүшүнмәлијик.Үстәлик, илк әввәл дедијимиз кими, һәтта ибтидаи синиф шакирдләри белә бөјүкләри тәәҹҹүбләндирән нәтиҹәләр көстәрирләр. Биз мүтләг бу проблеми даһа да инкишаф етдирәҹәјик.

«Көзәл шәһәр олан Каспијскә кәлинҹә исә, кәлин ајдын данышаг, Дағыстан буна лајигдир ки, тәхирә салынмадан бу проблем јахын кәләҹәкдә

Дағыстандан олан 7 мәктәбли мүсабигәнин галиби олуб

Дағыстанлы 7 мәктәбли Үмумрусија «Болғшаә перемена» мүсабигәсиндә ән јахшылардан олуб.

Бу јахынларда «Артек» бејнәлхалг ушаг мәркәзиндә финалын нәтичәләринә јекун вурулуб. Үмумиликдә мүсабигәнин финалында республиканы 11 дағыстанлы тәмсил едиб. Онлардан 7-си- Камила Магомедова (Маһачгала), Ибраһим Нәсибов (Маһачгала), һәбиб һәбибов (Хасавјурт), Меседо Далгатова (Готсатл), Багинат Әһмәдова (Кизлјар), Әбулфәз Бабајев (Дәрбәнд) вә Фатимә Әләкпәрова (Дәрбәнд) биринчи јери тутмушлар.

Онлар мүхтәлиф командаларын тәркибиндә мүхтәлиф истигамәтләр үзрә лајиһәләрини мүдафиә етмишләр: «Инчәсәнәт вә јарадычылыг», «Тәhсил технолокијалары», «Чәмијјәт», «Әтраф мүһит». Иштиракчылар үчүн танынмыш журналистләрин, ичтимаи хадимләрин вә сијасәтчиләрин мүһазирәләри вә устад дәрсләри тәшкил едилиб.

Камила Магомедованын мүсабигәдә икинчи дәфә иштирак етмәси она галибијјәт кәтирди. О, кечән ил биринчи мөвсүмүн јарымфиналчысы олмушду.

«Икинчи мөвсүм биринчисиндән бир чох чәһәтдән фәргләнир: иштирак етмәк чох чәтинләшмиш, рәгабәт артмышды, амма биз буну бачардыг! Мән вә мәним командам инчәсәнәтә бағлы мөвзу алдыг. Мараглы бир лајиһә илә чыхыш етдик, експертләрин хошуна кәлди. Тәбии ки, финалда вәзијјәт әвәлки мәрһәләләрлә мүгајисәдә даһа чәтин, лакин бунун мүгабилиндә онларын һәлли дә чох мараглы иди»,-дејә Камила өз тәәссүратларыны пајлашыр.

-Финалда нә баш верәчәји бизә мәлум дејилди. Она көрә дә вачиб мәрһәләјә әввәлчәдән һазырлаша билмәдик. Анчаг илк мөвсүмүн галибләри вә «Русија аналары» ВОД-ун сәдри, Дағыстан Республикасынын јухары синифләринин куратору Сефиҗат Магомедрәсулованын һәлә мүсабигәјә кетмәздән әввәл бизә вердији јахшы мәсләһәтләр көмәјимизә чатды.

Дағыстанлы јеканә галиб М.В.Ломоносов адына Кизлјар шәһәр 1 нөмрәли кимназијасынын он биринчи синиф шакирди Багинат Әһмәдова олду. О, дәфәләрлә мүсабигәдә иштирак едиб вә «Большая перемена» ушаг һәрәкатынын координатору олмагла, өз тәчрүбәсини дикәр иштиракчыларла уғурлар бөлүшүр.

«Мүсабигәдә ән чәтини дикәр иштиракчыларла үмуми дил тапмагдыр. Чүнки вәзијјәт чох кәркиндир вә тәбии ки, һамы галиб олмаг истәјир. Әлбәттә фикирләри чәмләшдирмәк вә чахнашмаја дүшмәмәк лазымдыр»,-Багинат белә зәнн едир.

һазырлады: А.Ағакишијева

Емин Мәрданов: «Open Dagestan» Форуму Дағыстанын туризм секторунун инкишафына јени тәкан верәчәк

Нојабрын 13-дә Каспијскдәки «Анжи –арена» стадионунун мејданчасында кечирилән «Open Dagestan» иллик туризм форуму Дағыстанын туризм секторунун инкишафына јени тәкан верә биләр. Бу һагда ДР туризм вә халг бәдии сәнәткарлыг назиринин сәлаһијјәтләрини ичра едән Емин Мәрданов данышыб.

Һәмин күн мүхтәлиф мејданларын иши заманы иштиракчылар чимәрлик вә дағ туризми саһәсиндә инвестисија лајиһәләри, туризм саһәсинин апарычы рекионларындан ән јахшы тәчрүбәләр, һакимијјәт органлары, јерли сакинләр вә бизнес арасында еффектив, сәмәрәли гаршылыглы әлагәнин реал нүмунәләри илә таныш ола билмишләр.

Програм һәмчинин меһманхана, гонаг евләри вә мәнзилләрин саһибләри үчүн мүхтәлиф агрегаторлар васитәсилә мәлумат вериләчәк устад дәрсләринин тәшкилини дә нәзәрдә тутур. Бундан әлавә, туроператорлар, турагентләр, бәләдчиләр вә тематик маршрутларын мүәллифләри үчүн тәдрис платформасы јарадылачаг. Онлар ил боју, мөвсүмүндән асылы олмајараг, кәлир әлдә етмәк мәгсәдилә туризм бизнесини нечә идарә етмәји вә мәһсул хәттини тәртиб етмәји өјрәнмәк имканы әлдә едә биләчәкләр.

«Биз бу форуму Дағыстан Республикасынын саһибкарлыг вә инвестисија Акентлији илә биркә рекионда туризм секторунун инкишафына јени тәкан вемәк мәгсәдилә тәшкил етдик. Әминәм ки, белә бир бөјүк потенсиала малик олан рекионумуз тезликлә турист ахынына көрә өлкәнин илк лидерләри чәркәсинә дүшәчәк»,-дејә Мәрданов билдириб.

Рекионун Туризм назирлијинин башчысынын сөзләринә көрә, саһибкарлар һәмчинин дөвләт тәрәфиндән һәјата кечирилән дәстәк тәдбирләри илә таныш ола, туризм саһәсиндә мүтәхәссисләри динләјә вә мүхтәлиф мөвзуларда мәсләһәт масаларында иштирак едә биләчәкләр.

һазырлады: А.Ағакишијева

Инсанлар бу көзәллији горујуб сахламаға сәј көстәрмәлидирләр

Бу күн мән Дағыстанда туризмин приоритет саһәләриндән бири олан екотуризмә тохунмаг истәјирәм. Екотуризм өзүнүн әсас ресурсуну- тәбии мүһит вә ја онун ајры-ајры компонентләрини горумагда мараглы олан бир истигамәтидир. Туризмин бу формасы инсан фәалијјәтинин тохунмадығы тәбии әразиләрә сәфәр етмәк мәгсәди дашыјыр. Сизә даһа ајдын олмасы үчүн гејд едәк ки, екотуризм мүәјјән бөлкәнин тәбиәти, јерли адәт-әнәнәләри вә мәдәнијјәти илә танышлыг, ејни заманда бүтүн мәнфи тәсирләри минимума ендирмәклә јанашы, һәм дә тәбиәтин мүһафизәси, еколожи маарифләндирмәдир. Јерли сакинләр туризм фәалијјәтиндән кәлир әлдә едә биләрләр ки, бу да тәбиәтин горунмасы үчүн игтисади стимул јарадыр. Ејни заманда, әкәр белә оларса, бу чох јүксәк игтисади сәмәрәлилијә вә сәфәр едилән рекионларын давамлы инкишафына бөјүк төһфәләр верә биләр.

Өлкәмиздә екотуризмә мараг илдән-илә артыр. Бу күн Русија әразисиндә лазыми инфраструктура малик дөрд кеопарк вар. Даһа үчү јарадылма мәрһәләсиндәдир. Онлардан бири бизим республикамызын әразисиндә јерләшәчәк. Инсанлар республикамызын көзәллијинә һејран олмагла јанашы, һәм дә бу көзәллијин горунуб сахланылмасы үчүн дә сәј көстәрмәлидирләр. Дағыстан Русијанын ән чәнуб бөлкәси кими, туристләри мәнзәрәләрин мүхтәлифлији, бәзән дә ујғунсузлуғу, бир араја сығa билмәмәси илә илә һејран едир.

Бунлар субтропик мешәләр вә зирвәси гарла өртүлмүш дағлар, чөлләр вә сәһралардыр. Туристләр Америка Бирләшмиш штатларындакы Гранд канјондан даһа дәрин олдуғу ашкара чыхан Сулакдакы сылдырымлы дәрин дәрәләри зијарәт етмәкдән чох мәмнундурлар. Онлар аулларда јерләшир, јерли сакинләрин евләриндә, дағларда вә чадырларда кечәләјирләр. Дәрбәнддә Шалбуздаға сәјаһәт заманы дәрин Гарадағ дәрәсини, Шалбуздағ дағыны вә онун зијарәткаһыны, орта әсрләрә аид гүлләләри олар Гоор кәндини, Шура-Озен чајы вадисиндәки гәдим гајалары, тропик көрүнүшлү «Сары-Гум» тәпәләрини зијарәт едирләр.

Республиканын гонаглары нәинки горуг јерләрә һејран галырлар, һәм дә рекионун флора вә фаунасыны да өјрәнирләр. Беләликлә, екотурзим јалныз республикамызын дүнја шөһрәтли олмасы дејил, һәм дә игтисади инкишафыдыр.

Бунунла белә, Дағыстанда екотуризмин фајдалы вә сәрфәли, чохлу турист ахыны олмасы үчүн һеч олмаса, ән азы гонаглара кестәрмәк истәдијимиз јерләри гајдаја салмаг- илк нөвбәдә Хәзәр дәнизинин саһилләрини тәмизләмәк, орада истираһәт вә әјләнчә үчүн шәраит јаратмаг лазымдыр. Бу мәсәләни ајры-ајры горунан әразиләрә дә аид етмәк олар. Ән әсасы исә биз Русија халгына өз рекионумузу дүзкүн таныталы, реклам етмәли вә онун һаггында данышмалыјыг. һәгигәтән дә, Русија әразисиндә республикамыз үчүн потенсиал екотурист ола биләчәк чох инкишаф етмиш субјектләр вә рекионлар мөвчуддур вә онларда Дағыстан һаггында чох аз мәлумат вардыр.

Дағыстан исә өз нөвбәсиндә бир чох муасир туризм истигамәтләри тәклиф едә биләр: кајтсорфинг-Хәзәр дәнизиндә- каниниг- дағларда вә шәлаләрдә кәзинти, спелеотвризм-гәдим

мағараларда, рафтинг- тәлатүмлү чајларда, парапланда- јүксәк дағлыг бөлкәләрдә.

Туризм потенсиалынын инкишафыны ләнкидән әсас сәбәбләрдән бири дә туризм вә нәглијјат инфраструктурунун инкишаф етмәмәсидир. Мәним зәннимчә екотуризм јахын кәләчәкдә республикамызын инкишафынын әсас мәнбәјинә чевриләчәк. Бунун үчүн исә туристләри јалныз тәбии сәрвәтләрлә јох, һәмчинин дә мувафиг сәвијјәли хидмәт, инфраструктур вә республиканын мүсбәт имичи илә чәлб етмәк лазымдыр!

К.Бабајева.

Рус дилиндән чевирәни: А.Ағакишијева

КӘНД ТӘСӘРРҮФАТЫ

Гојун әти истеһсалында Дағыстан лидердир

Јаначағын баһалашмасындан сонра базарларда гојун әтинин дә баһалашачағы көзләнилирди. Лакин,көзләниләнләрин әксинә оларағ бу баш вермәди. Дағыстанда гузу әти истеһсалынын јүксәк сәвијјәдә сахланылмасы үчүн һәр чүр шәраит јарадылыб. «Економика» («Игтисадијјат»)журналынын мәлуматына көрә, Дағыстан гузу әти истеһсалына көрә Русија Федерасијасында лидердир.

«2020-чи илдә республикада 31,4 мин тон гојун әти истеһсал едилиб ки, бу да Русијада үмуми истеһсалын 14,6 фаизини, Шимали Гафгаз Федерал Даирәси үзрә исә 49,8 фаиз тәшкил едир.

Журналын јаздығына көрә, биздән сонра Калмыкија Республикасы (25,2 мин тон) кәлир.

Демәли, бу барәдә бизим үчүн нараһатлыға сәбәб јохдур.

Г.Өмәров

Русчадан тәрчүмә едәни: Н.Рәһим гызы

Аиләни мөһкәмләндирмәјә чағырмышдыр

Бу јахынларда Табасаран рајонунун Јерси кәндиндә Дағыстан Мүсәлманлары Руһани Идарәсинин (ДМРИ) тәшәббүсү илә тәшкил олунмуш бөјүк бир мөвлуд мәрасими кечирилиб.

Тәдбирдә Табасаран рајонунун имамы Әнсар–һаҹы Рамазанов, Дағыстан мүфтисинин фәтвалар үзрә муавини Магомед Рамазанов, Огни шәһәр мәдрәсәсинин мүәллими Әли Куҹајев, Дәрбәнддән- маариф шөбәсинин мүдири Абдурәһман Шихбалајев вә башгалары иштирак етмишләр.

Мөвлуду Јерси кәнд мәсҹидинин имамы Нијазитдин Мисриханов ачмышдыр.

Әнсар-һаҹы топлашанлар гаршысында чыхыш едәрәк, аиләнин ҹәмијјәтин әсас һүҹејрәси кими горуну сахланылмасынын ваҹиблијиндән, сон вахтлар бошанма вә аиләләрин дағылмасы һалларынын тез-тез баш вермәсиндән данышыб.

О, аилә бағларыны мөһкәмләндирмәјә, сәбрли олмаға, тәләсик гәрарлар гәбул етмәмәјә, дүшүнүлмәмиш аддымлар атмамаға чағырыб. Онун сөзләринә ҝөрә, бошанмаг Аллаһ гаршысында ән арзуолунмаз бир мәсәләдир. О, ејни заманда ачыглајыб ки, мүасир информасија техноложијаларына, сосиал шәбәкәләрә һәдсиз һәвәс аилә мүнагишәләринин әсас сәбәбләриндән биридир.

- Киши аиләсинин ҝүҹлү саһиби олмалы, ушаг бөјүтмәли, ону дүзҝүн тәрбијә етмәли, һәјат јолдашынын хасијјәтиндә хошаҝәлмәз бир шеј варса, дәрһал бошанма һаггында дүшүнмәмәли, ону өјрәтмәли, өјүд-нәсиһәтдән нәтиҹә чыхармаға вадар етмәлидир. Нөвбәти арвадын бундан даһа јахшы олаҹағына зәманәт јохдур. Демәк олар ки, гадынларын һамысы ејнидир вә она ҝөрә дә онлары идарә етмәјин, онлара јол ҝөстәрмәјин јолларыны баҹармаг лазымдыр,- дејә о, топлашанлара мүраҹиәт етмишдир.

Мүфтилијин нүмајәндәси Магомед Рамазанов Мөвлудда иштирак едәнләри хејирхаһ вә мәрһәмәтли олмаға чағырмагла јанашы, һәм дә, ушагларынын бош вә асудә вахтларында нә етдији, нә илә мәшғул олдуглары илә марагланмағын ваҹиблијини, өвладларында зәһмәтә һәвәс, бөјүкләрә вә валидејнләрә һөрмәт кими ҝөзәл әхлаги хүсусијјәтләрин, вәтәнпәрвәрлик руһунда тәрбијәнин бөјүк әһәмијјәт кәсб етдијини вурғуламышдыр.

«Ас-салам» Ислам гәзетинин тәблиғи вә јајылмасы илә мәшғул олан вә өзүнә һәвалә олунмуш бу иши јеринә јетирән Аркит кәнд мәсҹидинин имамы јухарыда ады чәкилән гәзет, онун сәһифәләриндә дәрҹ олунан материаллар һаггында данышыб вә топлашанлардан бу гәзетә абунә олмағы хаһиш едиб.

Әли Куҹајев Ислам тәһсилинин әһәмијјәтиндән данышмыш, ҝәнҹләри һеч бир дини, бәзән исә екстремист тәригәтләрә инанмамаға, өз бөлҝәсинин лајигли вәтәндашы олмаға чағырыб.

Мөвлуд чох ҝөзәл вә јахшы тәшкил олунмуш, мәрасимдә хејли адам иштирак етмишдир. Бурада дини маһнылар сәсләнмиш, нашидләр охунмушдур. Республиканын вә рајонун руһани нүмајәндәләри Мөвлудун јахшы тәшкилинә ҝөрә Нијазитдин Мисриханова, еләҹә дә, вахт тапыб Мөвлуда ҝәлдикләри үчүн кәнд ҹамаатына тәшәккүрләрини билдирмишләр.

Сонда Мөвлудун бүтүн иштиракчылары бајрам сүфрәси архасында әјләшмиш вә исти јемәкләрдән, ләзиз тәамлардан дадмышлар.

Г.Өмәров.
Русҹадан чевирәни: А.Ағакишијева

МӘҺКӘМӘ ЗАЛЫНДАН

Ачыг мәһкәмә јығынҹағында бахылмышдыр

Саратов вилајәти, Саратов шәһәринин сакини 4 ијул 1967-ҹи ил тәвәллүдлү, һазырда ДР-ин Дәрбәнд шәһәринин Кобјаков күчәсинин 48 нөмрәли евиндә јашајан, «Форе-отел» меһманханасында инзибатчы ишләјән Маргарита Ароновна Гаврилјук барәсиндә ачыг мәһкәмә јығынҹағында Шәһәр мәһкәмәсинин һакими Н.Х.Таһированын рәһбәрлији илә бахылан мәһкәмә просесиндә М.А.Гаврилјук РФ ҸМ-нин 158 –ҹи маддәсинин 2 һиссәсинин «в» бәнди илә нәзәрдә тутулан ҹинајәт әмәлини төрәтмәкдә тәгсирли билинәрәк ҹинајәт мәсулијјәтинә ҹәлб олунмасы бәрәдә барәсиндә иттиһам ирәли сүрүлмүшдүр.. Белә ки, о,14 август 2021-ҹи ил тарихдә тәхминән саат 9.55 дәгигәдә тиҹарәт пиштахтасындан Илһам Һаҹыјевә мәхсус олан «Xiaomi Redmi Note 9» 3 /64 мегабајтлыг 5130 рубл дәјәри олан мобил телефону оғурламыш вә һадисә јериндән гачыб ҝизләнмишдир.

М.Гаврилјукун тәгсири мәһкәмәдә арашдырылмыш вә она 1 ил 6 ај мүддәтинә азадлыгдан шәрти мәһкүм олмасы ҹәзасы кәсилмишдир.

Мобил телефон көнүллү сурәтдә саһибинә гајтарылмышдыр.

М.Г.Курабәјов,
РФ ДИН Дәрбәнд шәһәри үзрә шөбәсининин ИШ мүстәнтиги, әдлијјә лејтенанты

Ксенофобија вә Дағыстан бир араја сығмајан анлајышлардыр

Ксенофобија дүнјанын истәнилән бөлҝәсиндә көк сала биләр, амма чохмилләтли Дағыстандан башга. Ксенофобија јунанҹа кимәсә вә ја јад, таныш олмајан, гејриади бир шејә гаршы дөзүлмәзлик демәкдир. Лакин дағыстанлылар үчүн та гәдим заманлардан бәри гонагпәрвәрлик һәр шејдән үстүн, биринҹи јердә олуб.

Дағыстанлы гејри милләт, башга халг, јад мәдәнијјәт кими сөзләри баша дүшмүр. Ксенофобијанын тәклиф етдији кими, гонағын рәдд едилмәси исә дағыстанлы үчүн үмумијјәтлә, ҹәфәнҝијјатдыр.

Она ҝөрә дә биздә ксенофобија кими ијрәнҹ бир сәһнә, шәкил вә һәтта бу һагда сөз дә ола билмәз Кимсә бајағы мүнагишәләри ксенофобијанын мүстәвисинә кечирирсә шүбһәсиз ки, о бизим менталитетимизи баша дүшмүр.

Г. Өмәров.
Русҹадан тәрҹүмә едәни: А.Ағакишијева

ТӘҺСИЛ

Ҝәлин ана дилимизи севәк

Дәрбәнд шәһәринин ән ҝөзәл вә јухары һиссәсиндә јерләшән, Совет Иттифагы Гәһрәманы Шәмсулла Әлијевин адыны дашыјан 4 нөмрәли мәктәбдә ана дилиндә «Азәрбајҹан дили» фәнниндән ачыг дәрс кечирилиб. Мәктәбин ана дили вә әдәбијјат мүәллими Сәлимә Исајева 6 «а» синиф шаҝирдләри илә ДМССР-ин 100 иллијинә һәср олунмуш ачыг дәрс кечирди.

Белә тәдбирләрин кечирилмәсиндә мәгсәд ҝәнҹ нәсил арасында ана дилини тәблиғ етмәк, онларын доғма ана дилинә севҝи јаратмаг вә өз дилләрини өјрәнәрәк зәнҝинләшдирмәјә ҹәлб етмәкдир.

Һәр бир милләт дили, мәдәнијјәти вә адәт әнәнәләри илә танынар вә сајылыр. Она ҝөрә дә, ушаглары доғма ана дили дәрсләринә ҹәлб етмәк, онлара дилләрини севдирмәк мүтләгдир. Бу ишдә һәм аиләләр, һәм бағчада тәрбијәчиләр, һәм дә мүәллимләр даһа чох сәј ҝөстәрмәлидир. Бу минвалла да, Сәлимә мүәллимәнин бу ишдә зәһмәти бөјүкдүр. О һәм шаҝирдләрә өз мәдәнијјәтимизи, һәм дә дилимизи севдирәрәк тәблиг едир.

Бу ил, ДМССР-ин јаранмасынын 100 иллијинә бир сыра тәдбирләр, јарышмалар, мүсабигәләр тәшкил олунмушдур. Дәрбәнд шәһәринин бүтүн тәһсил мүәссисәләри бу тәдбирләрдә фәал вә севәрәк иштирак едиб. Чүнки, өзү балаҹа бир республика кими ады чәкилсә дә, чохмилләтлилији илә үрәји вә гуҹағы бөјүк Дағыстанымызын бу јубилеји, бурада јашајан бүтүн милләтләр үчүн бөјүк бајрам олуб. Дағыстан Республикасы һәм чохмилләтлилији, һәм ҹәсүр өвладлары, һәм дә тәһсили илә дүнјада танынар вә Дағыстанымызы танытдырыр.

Вә Дәрбәнд шәһәринин 4 сајлы орта мәктәбиндә кечирилән, ана дили үзрә «Азәрбајҹан дили» адлы ачыг дәрс дә, бир даһа дилимизи вә адәт әнәнәләримизин тәблигинин сүбутудур. Белә бир ибрәтамиз дерсин кечирилмәсинә ҝөрә, 4 сајлы орта мәктәбин рәһбәрлијинә вә хүсусән дә Сәлимә мүәллимәјә тәшәккүр едирик.

Ковид һәлә дә ҹан алыр

Баш верәнләри ҝөрдүкҹә, инсанын үрәји ҝөјнәјир. Бу баш бәласы ковид һәр јанда әл гол атмагда давам едир, адам билмир ки, нејләсин.

Һәлә дә бир чох инсанларын һәјатыны әлиндән алыр, хүсусән дә ҝәнҹләрин өмрүнү алыр. Адам һәр һансы бир ҝәнҹ, һәтда јашлы адамын өлүмүнү ешидәндә пис олур. Ваксин етмәкдән имтина едәркән, бу вәзијјәти һәр һансы биримиз дүшүнмәлијик. биз ваксиндән горхараг һәм доғмаларымызы, һәм дә әтрафымызы бу вирусун тәһлүкәсинә атырыг. Ваксин сертификатыны пулла алыб һәм өзүмүзү, һәм әтрафымызы алдатмагданса, бир аз дүшүнсәк јахшыдыр.

Иҹтимаи нәглијјатда мәсафә јох, 15 нәфәрлик нәглијјатда 45 нәфәр ҝедир, сонра да дејирик ки, өзүмүзү горумуруг. Ваксин едән дә, етмәјән дә бир јердә гыса да олса јол ҝетмәјин өзү бөјүк тәһлүкәдир.одур ки, илк олараг бунлара риајәт едилмәлидир.

Өзүнүзү, доғмаларынызы вә әтрафынызы вирус бәласынын тәһлүкәсинә атмамаг үчүн чалышын. Һәр кәсә вирусcуз сағлам вә мәналы өмүр арзулајырыг.

М. Сејидов

ӘЛӘКБӘР САБИРИ ХАТЫРЛАЈАРКӘН...

Инсанларын ики фаизи фикирләшә билир, үч фаизинә елә кәлир ки, кујa онлар фикирләшә билир, галанлары фикирләшмәкдәнсә өлмәји асан билирләр.

Жан Жак Руссо

Азәрбајҹан әдәбијјатынын шаны, шөһрәти олан Мирзә Әләкбәр Сабирин вәфатындан бу ил 110 ил кечир. Анҹаг бахмајараг ки, арадан бүтөв бир әср өтүб, мәнә елә кәлир ки, онун фәлсәфи вә тәнгидедиҹи шерләри бизим мүасир дөврүмүзә аид јазылыб.

Баша дүшүрәм ки, мәним јазаҹагларымла охуҹуларын һамы разылаша билмәзләр, амма јәгин ки, разылашанлар да олаҹаг.

Ҹәмијјәтимизин инкишафына баханда белә бир фикир јараныр: ҹамаатын бир пајы (бу пај да күнү-күндән артыр) ирәли кетмәк, инкишаф етмәјин әвәзинә, әксинә үз чевриб архаја дүз орта әсрләр истигамәтиндә кедир. Мәлумдур ки, инди өзләрини әсл, һәгиги мүсәлман сајан бәзи диндарлар ушагларыны јалныз ислам динини өјрәтмәк мәгсәдилә һәлә балаҹ јашларындан етибарән руһани мәктәбләринә, мәдрәсәјә охумаға верирләр. Хејр, мән динин әлејһинә дејиләм, әксинә, намаз да гылырам, оруҹ да тутурам, анҹаг мәним демәк истәдијим одур ки, XXI әсрдә јалныз дин елми илә шәхсијјәт кифајәт гәдәр инкишаф едә билмәз, инсан һәртәрәфли инкишаф олунмалыдыр.

Мәним сабиг шакирдләримдән бир нечәси динә ҹидди гошулублар вә ислам мәдрәсә вә институтларында охујурлар. Сорушурам, сизә орда нә дәрсләр кечирләр? Һәм мәдрәсәдә, һәм дә институтларда охујанларын ҹавабы бирдир- әрәб дили, Гуран охумаг, ҹүрбәҹүр дуалары әзбәрләмәк вә шәриәтин ганунларыны өјрәнмәк, вәссәлам.

Сорушурам:

-Бәс тарих, ҹоғрафија, ријазијјат вә башга дүнјәви елмләр?

-Јох, онлары кечмирик, нәјә лазымдыр,- дејә ҹаваб верирләр.

Доғрудур, бәзи дин институтларында башга елмләри дә кечрләр, лакин онлара ајрылан саатлар о гәдәр аздыр ки, тәләбәләрә бир фајдасы олмур. Нәтиҹәдә дин тәһсилин аланларын идракы мәһдуд едилмиш, дардүшүнҹәли олур, мүасир дөврүн проблемләрини анлајыб дәрк едә билмирләр.

Кечмишдә коммунистләр сырасында биринҹи, бу күн исә өзүнү ән пак мүсәлманлардан бири һесаб едән бир таныш шәхс мәнә белә деди:

-Ушаглары јалныз дин мәктәбинә көндәрсән кифајәтдир, башга елмләр әхлага зијандыр.

Бурада нечә Мирзә Әләкбәр Сабири јада салмајасан:

Өлсә дә вермәм риза шапга гоја башына,
Кафир ола бир нәфәр, охутмурам, әл чәкин.

Мәһдуд едилмиш бејин , фикир, идрак олдугҹа тәһлүкәли бир аләтдир. Белә ҹүр инсаны һансы истигамәтдә олса да јөнәлтмәк олар, чүнки о өз башыјла фикирләшә билмир. Бу сәбәбдән һансы бир «устаз», «шејх» өзү истәјән тәрәф чағырса, ону динләјәнләр о тәрәфә дә кедирләр.

Әкәр бәшәријјәтин кечмишинә нәзәр салсаг , о бизә чох шејләр өјрәдәр. Дин мүһарибәләри даһа дәһшәтли вә ганлы олуб 9- 13 әсрләрдә мөвҹуд олмуш сәлиб јүрүшләри (крестовые походы) вә христиан мүсәлман мүһарибәләри, XVI әсрин ахырларында Рома папасына гаршы Авропада јаранмыш һәрәкат, XVI әсрин әввәлиндә башламыш сүнни-шијә ганлы тоггушмалары 100 минләрлә адамын гырылыб мәһв олмағына сәбәб олмушдур.

1099-ҹу илдә хачпәрәстләр Гүдсү (Јерусалим) аланда 10 миндән чох мүсәлман вә јәһудини гырдылар: инсанлары дири- дири евләриндә, мәсҹидләрдә јандырырдылар; нә ушаг, нә гадын, нә гоҹа-гары билмирдиләр. Гырғынлардан сонра мүгәддәс Исанын мәзары һесаб олан јерә кетдиләр вә орда үрәкдән ағлајараг Исанын гәбрини азад етмәсинә күвәнирдиләр. Бу фанатикләрин биринин дә ағлына кәлмәди ки, Иса инсан ганыны төкмәји гәти гадаған етмишди, һәтта сәни тәһгир едәнә мүгавимәт көстәрмәјә иҹазә вермирди: сағ јанағына вурсалар, сол јанағыны чевир» дејән Исанын сөзләрини һамы билир. Анҹаг һәм Аллаһ, һәм дә ејни заманда онун оғлу һесаб олунан Исанын пәрәстишкарлары һәр шеји әксинә едирди.

Орта әсрләрдә Авропада католик килсәсинин мәһкәмәсинин гәрарына көрә 70 миндән артыг адамы шәһәрләрин мејданларында тонгалларда дири-дири јандырылмышды.

1572-ҹи илин 24 августунда мүгәддәс Варфоломејә һәср олунмуш бајрам кечәси Парисдә католикләр кралын дәвәтијлә тој мәрасиминә кәлән гугенатлара (христиан дин чәрчивәсиндә олан ҹәрәјанларын биринин тәрәфдарлары) һүҹум едәрәк 30 минә гәдәр адамы гәтлә јетирмишдиләр. Бәһанә јеканә иди- онлар Рома папасыны танымаг истәмирдиләр, онун күја һәр һансы күнаһы да әфв етмәјә малик олан «индулгенсија» адлы сәнәди пула сатмағына етираз едирдиләр.

XVI әсрин әввәлләриндә Иранда вә Гафгазда сүнни-шиә мүһарибәләри башлады. Сәфәвиләрин башчысы шаһ Исмајыл Хәтаи сүнниләри шиәлијә чевирмәк нијјәтиндәјди. Она әср дүшәнләрин ики чыхыш јолу вар иди: ја шиә олмалыјдын, ја да башын кәсиләҹәкди. Нәтиҹәдә минләрлә дини дејишмәк истәмәјәнләрин башлары кәсилди вә јахуд өлүм гаршысында дуран Иран вә Азәрбајҹан әһалиси шиәлији гәбул етдиләр.

Елә билирсиз сүнни- шиә зиддијјәтлији артыг кечмишдә галыб. Хејр, галмајыб. Јахын варисләримдән олан бири даима шиәләри тәнгид едир, онлар верән азанын, гылан намазларын үслубуну бәјәнмир. Кәл шиәдән соруш - о сүннини әсла мүсәлман һесаб етмир. Әлбәттә, бу күн дә бунларын арасында бу сөһбәти ачмаг тәһлүкәлидир. Буну баша дүшән Әләбкбәр Сабир өз «Суал-ҹаваб» шеириндә белә јазырды:

-Сүннијү-шиә тәәссүбләри ләғв олдумуја?

-Нә дедин? Күфр данышдын! Ҹырарам ағзыны һа?

Јох, кечмиш тарих бизи бир шејә өјрәтмәјиб, биз һәлә «Сырф авам мүсәлманлар» олараг галмышыг. Әкәр бир сијасәтбаз өз мәнафејиндән өтрү ортаја тәлаш салмаг истәсә, јәни сүнни-шиә зиддијјәтлијини гарышыдырмаг арзусуна дүшсә, бир балаҹа үфүрсә кифајәт олар-мүтләг аловланаҹаг. Инанмырсыз? 40 ил бундан габаг мән дә инанмырдым ки, ермәни-мүсәлман мүнасибәтләри бу күнкү һала дүшәр, һесаб едирдим ки, бу ики гоншу халгларын арасындакы гаршыдурма артыг кечмишдә галыб. Анҹаг бир дәстә дашнак кәлди бир дәгигәдә аралары позду, ганлар төкүлдү, дүнән бир –биринә «гардаш» дејән гоншулар бу күн ганлы дүшмәнләр олдулар.

Инди күчәләримиздә әли тәсбеһли, башында папаг ва Сабир демишкән «бир шәлә саггал» да бурахылб кәзән ҹаванлары тез-тез көрмәк олар. Дүзүнү десәм, мәним онларын тәсбиһи вә саггалыјла һеч бир ишим јохдур, мәни марагландыран онларын башларында олан билик вә идракдыр. Јалныз әзбәрдән бир нечә дуа өјрәниб, бир тәһәр Гуран да охуја биләнләрдән нә көзләмәк олар?

Бизим проблемләримиз, һәтта мән дејәрдим ки, бәдбәхтлијимиз бизим саваддсызлығымызын, бејнимизин, идракымызын инкишаф етмәмәсинин нәтиҹәсидир. Бу барәдә јенә дә Әләкбәр Сабирә мүраҹиәт едәк. О јазырды:

Фәгәт бир иш көрмәк истәр исән,
көр мүсәлмантәк!
Тәһәммүл ејлә ҹөври-мүлкәдарә,
ишлә һејвантәк!
Чалыш, әк, бич, апарсын бәј, евин
галсын дәјирмантәк!
Ајылма, һаггыны ганма, хәбәрдар
олма инсантәк!

Дарылма, инҹимә, таб ејлә һәр
азарә, сәбр ејлә!
Балеји-фәгрә дүшдүн, разы ол,
бичарә, сәбр ејлә!

Авропа хиристианлары өз тарихиндән дәрс алараг әсас диггәти дин елминә јох, дүнјәви елмләрә вермәјә башлады. Нәтиҹәдә инкишафланды вә һал-һазырда бүтүн дүнјада јијәлик едирләр, дин тоггушмалары артыг керидә галыб; Авропа милләтләри, биз мүсәлманлар кими, ајрылмаға јох, бирләшмәјә чалышырлар. Бу бизим үчүн бир нүмунә олмалыдыр.

Анҹаг о бири тәрәфдән, диндән узаг дүшән авропалылар әхлаг мәсәләсиндә һәдсиз тәнәззүлә уғрајыблар. Ҹинси әлагәләр инсанын әхлагына ујғун кәлмәјән һала дүшүб. Утанмаг галмајыб, гадын вә киши арасында олан сәрһәд позулур. Буна мән дә разы ола билмәрәм. Әхлаг мәсәләси ҹидди мәсәләдир. Башга динләрә нисбәтән мүсәлманчылыгда бу мәсәләјә чох диггәт ајрылыр. Анҹаг мән демәздим ки, әсрләр кечдикҹә мүсәлман әхлаг тәрәфдән чох инкишаф едиб. Мәсәлчүн, көтүрәк бир һадисәни. 1989-ҹу илдә Совет Ордусу Әфганыстаны тәрк едәндән сонра орада «шуравиләрлә» мүбаризә апаран «мүттәфиг» мүсәлманлар бир-биријлә ганлы дөјүшләрә башладылар.

Әфганыстанын ән чох сајлы милләти олан пуштунлар түркмән, өзбәк, таҹик вә с. милләтләри өз өлкәсиндән говдулар. Өзләрини ән тәмиз вә пак мүсәлман сајан пуштунлар гадынлары чадраја бүрүдүләр, бәһанәсиз намазы бураханлары едам едирдиләр вә һәтта телевизорлары бајыра тулламышдылар. Ејни заманда һәмин «пак» мүсәлманлар әлинә дүшән, әср алынан мүмсәлманлары Кабулун, Гәндәһарын, Мәзари-шәриф вә с. шәһәрләрин мејданларында инсафсызҹасына гәтлә јетирирдиләр- боғазларыны бычагла кәсир, дар ағаҹындан асыр вә ҹүрбәҹүр ишкәнҹәләрә мәруз гојурдулар. Бу вәһшиләрин әлиндән ҹанларыны гуртамаг истәјән јүзләрлә гадын, ушаг, гоҹа-гары дағлардан кечәркән шахтада бузламышдылдар. Будур, ән тәмиз мүсәлманын әхлагы?

Бу һадисәләр барәдә данышанда, јанымда отуран «мүсәлман»лардан бири деди: шејтан һәлватыдыр. О вахт јенә рәһмәтлик Әләкбәр Сабир јадыма дүшдү:

-Сөјлә, тәгсири нәдир, тапдалајырсан јазығы?

-Бөјлә ишләр чох олур, ҹүмләси шејтан ишидир!

-Етдијин ҹүрмүнү шејтан адына чыхма, онун

Јох бу ишдән хәбәри, сөјлә: мүсәлман ишидир.

Мүсәлманын идракы нәинки орта әсрләр сәвијјәсиндә, бәлкә дә Нуһ дөврүндә кими галыб. Дејәсән, Әләкбәр Сабир һаглыдыр јазанда ки:

-Шәһри-мәлумунузун вәзү гәрары нечәдир?

-Һәмдүлиллаһ, нечә көрмүшдүсә Нуһ өјләҹәдир!

Инди исә мән охуҹујла сағоллашырам вә рәһмәтлик даһи шаиримиз Мирзә Әләкбәр Сабирин сөзләријлә дејирәм:

-Габили-әрз сөзүм јох, мәни әфв ет, кедирәм.

Вә јәгин ки, охуҹуларымызын «ән пак» мүсәлманларындан бири олан далымҹа дејәҹәк:

-Бәҹәһәннәм ки, кедирсән,
сәни худ мән недирәм?!
Буна бах, ағзына бах, сурәти-
идбарына бах!
Башынын шапгасына, етдији
көфтарына бах!

Г.Өмәров.

Баш редактор әвәзи
Т.Г. ӘЛӘКПӘРОВ

Мәсул катиб
А.һ.МӘММӘДОВА

Шөбә редакторлары:
К.Г.БАБАЈЕВА
Р.М. МУСАЈЕВ

Мүхбирләр:
һ.һ. КӘРИМОВ
М.М.СЕЈИДОВ
Н.А.ГУЛИЈЕВ
Г.У. ӨМӘРОВ
Б.К. ПИРМӘҺӘММӘДОВ
Н.Р. МИРҺӘМИДОВА

Еһм оператору
А.Ј.АҒАКИШИЈЕВА

Баш мүһасиб
М. И.РӘҺИМОВА

РЕДАКСИЈАНЫН ВӘ НӘШРИЈЈАТЫН ҮНВАНЫ:
368600, Дағыстан Республикасы, Дәрбәнд шәһәри, Ленин күчәси, 37
тел.-факс (240) 4-73-59,
факс (240) 4-74-33
www.derbend.ru
(E-mail: gazetaderbend@mail.ru)
Телефонлар: баш редактор 89894856030, үмуми шөбә 89604204987

«Типографија-М» ММҸ-дә чап едилиб.
Индекс 368600
Мәтбәәнин үнваны Дәрбәнд шәһәри, С.Гурбанов күчәси, 25
Телефон: 4-50-76

Гәзетин чапынын кејфијјәти барәдә мәтбәәјә мүраҹиәт едә биләрсиниз.

Рабитә, информасија технолокијалары вә күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт (Роскомнадзор).
Күтләви информасија васитәләринин гејдијјаты һаггында
Шәһадәтнамә
ДР үзрә рабитә, информасија технолокијалары вә Күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт идарәси.
ПИ № ТУ05-00428
21.05.2019 г.

Материалларда кедән фактлар үчүн мүәллифләр мәсулијјәт дашыјырлар. Мүәллифләрин мөвгеји илә редаксијанын мөвгеји ујғун кәлмәјә биләр.

Индекс: ПА-463
Чапа имзаланды: 18.11 . 2021.

Фактики олараг 9.30
Саат 10.00

Тираж 2000
Сиф. №